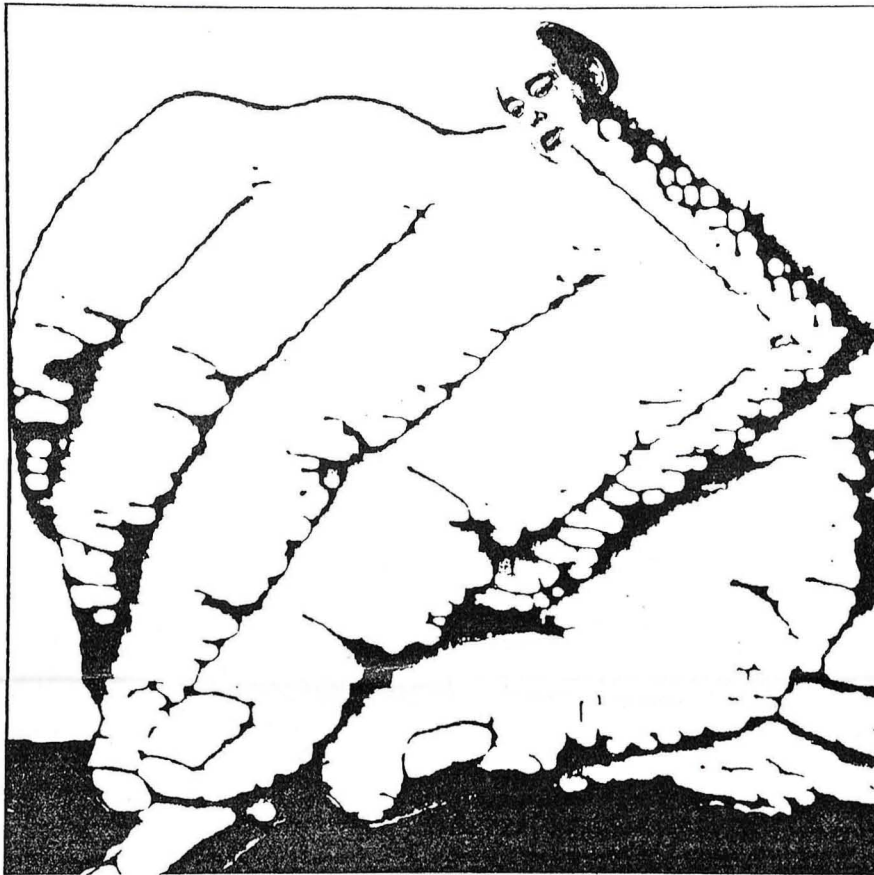

Les conflictives relacions que Jordi Pujol ha mantingut al llarg de la seva carrera política amb la premsa catalana estan a punt d'acabar-se. Sembla que el president de la Generalitat ha optat per l'autoentrevista com a mitjà de transmetre la seva paraula.

Jordi Pujol, nou redactor en cap de Catalunya

Arcadi Espada

SILVIA ALCObA

a la reunió del consell executiu, Pujol va explicar, amb un luxe de detalls que cal agrair-li, com i per què va remetre a *La Vanguardia* una mena de simpàtica autoentrevista, on no faltava —tan *cuco* el president com Plató— alguna pregunta entremaliada. Per què aquesta entrevista va publicar-se, —en la forma i de la manera que es va publicar— és assumpte que afecta els reponsables de la publicació. El que aquí interessa són les seves explicacions sobre el mètode triat, explicacions que presagien la repetició i encara l'exclusivitat d'aquest mètode, per tot aquell que vulgui conèixer la paraula presidencial.

Pujol descartava en les seves reflexions la possibilitat d'haver concedit entrevistes a diversos mitjans. I ho justifi-

ciència d'interpretació de la paraula divina i en conseqüència assumpte un pèl estrany al periodisme.

Encara prosseguia: "Si jo vull ressaltar, per exemple, que l'administració central ens deu encara 71.000 milions, alguns mitjans ni tan sols ho recolliran i altres se centraran en aspectes que jo no pretenc ressaltar, posant, per exemple, en grans titulars, que "Catalunya és una nació". La sospita inicial que el president de la Generalitat no considera Catalunya una nació es confirma: Pujol creu que posar en boca seva "Catalunya és una nació" és pels periodistes titular, notícia. O considera, en fi, no li donem més voltes —i tornem al traç gruixut que demana el cas—, que els periodistes són una mera agrupació de subnormalitat creadora.

Cal dir, finalment, que el president de la Generalitat no es mostrava dimecres del tot satisfet amb l'edició de la seva autoentrevista. "Aquestes declaracions van ser mal titulades", sancionava. Imagino que un calfred va recórrer les adolorides espinades dels plumífers davant de la possibilitat que el pròxim esglaó de la carrera periodística de la màxima autoritat de Catalunya —és gairebé patètic escriure això— sigui el de posar-se a fer títols en portada i pàgines interiors. Però cal reconèixer que aquesta vegada tenia tota la raó. Aquesta i totes les altres vegades que impugni titulars. Al cap i a la fi un titular no és més que una determinació i, contràriament al que pugui semblar aquests dies, el president de la Generalitat és un indeterminat. Ell i el seu discurs político-periodístic. Aquesta característica personal i professional és, sens dubte, una de les claus que expliquen la seves relacions amb la premsa.

L'autoentrevista que va trametre amb prec d'inscripció era un exemple voluminós de l'eròtica de l'ambigüitat que ha caracteritzat durant aquests deu anys el seu mandat. En aquest sentit era, és, una peça antològica. Van titular-la "*No reivindicamos la independència, sino la autonomía*". No li va semblar bé. Tampoc li hauria semblat bé el contrari. En aquestes circumstàncies, no hi ha alternativa: que sigui el senyor redactor en cap de Catalunya qui a partir d'ara vingui a fer-nos els titulars. Sí, els titulars també.

Arcadi Espada és redactor en cap del **Diari de Barcelona**

cava: "Perquè no sé el que cada diari publicarà". Exòtica pressuposició, la seva, però transparent: deu creure que els diaris poden fer alguna cosa que no sigui reproduir les seves paraules, quan el seu objectiu és justament reproduir les seves paraules. "També podria haver recorregut a una agència", continuava, "però segurament sortiran versions que no són les que m'interessen". Inquietant presagi de redefinició del gènere: l'entrevista ja no és un dels instruments de què se serveix el periodisme per accedir a la realitat, sinó que és l'instrument de què se serveix la política per consolidar la seva realitat. El paràgraf traspuia, a més, una singular concepció del president sobre el caràcter de la seva Paraula: la hermenèutica ("les versions", que ell anomena) és, a l'origen,

Una de les proves més evidents que l'actual poder autonòmic no considera realment Catalunya una nació la dona, regularment, el tracte que la seva màxima autoritat, el president de la Generalitat, manté amb els representants dels mitjans de comunicació. Jutjada des de la perspectiva d'aquesta relació, Catalunya assumeix difícilment la condició de barri, un barri, a més, que estaria habitat per veïns clònics.

Les anècdotes que qualsevol periodista polític podria explicar sobre la suficiència, l'absència, en fi, de respecte democràtic amb què Pujol i alguns dels seus pròxims es relacionen amb els mitjans de comunicació podria omplir les planes de molts diaris. Des de l'any no molt llunyà en què va gosar esbrincar públicament un periodista que no s'havia aixecat de la cadira al comparèixer el president a la sala de premsa —més que la bona educació de l'esbrincat el que estava en joc era l'acatament, perquè és ben sabut que Pujol, home franc, trempat, que no s'embolica amb excuses quan arriba mitja hora tard a una roda de premsa, és poc amant de les maneres versallesques— fins a l'últim episodi protagonitzat a propòsit de les declaracions que va trametre, contundentment lacrades, al diari *La Vanguardia*, hi ha una llarga suma d'incidents verificables en les diverses memòries personals dels professionals de la informació a Catalunya.

Tots aquests incidents tenen un punt d'arrencada: la pretensió pujolista de redactar el discurs periodístic dels mitjans de comunicació catalans, d'exclamar, a la manera de Xammar —un tall de genètica patriòtica molt semblant al de Pujol, però de millor escriptura— "Periodisme?... permetin!" cada vegada que de fer ús dels mitjans es tracta.

Aquesta pretensió s'ha manifestat amb varietat extrema al llarg dels anys. Recull procediments barroers, gairebé grotescos, —"Miri, això avui no toca", o també, "Estic de vacances" són frases amb què Pujol intercepta carinyosament l'informador que li fa una pregunta inconvenient a Barcelona o a Pequín—, formes de pressió infinites sobre les empreses periodístiques catalanes, fràgils en la seva majoria; o la reducció —amb totes les seves conseqüències— d'informadors i mitjans a la condició de *persona non grata*, una mena d'exili interior del qual algun dia convindrà parlar a fons. No cal ni subratllar que a les nacions de veres —i en tenim una ben a prop— aquest tipus de comportaments, encara que formen part de les temptacions dels que exerceixen el poder, no solen produir-se. I si es produeixen són immediatament contrarestatades pels mitjans, que voregen a vegades amb la seves respostes la il·legalitat verbal.

Ben contràriament, a Catalunya comencen a ser considerats normals comportaments del poder envers la premsa que semblen evacuats d'un totalitarisme surrealista. Dic "surrealista" per respecte a la Constitució, naturalment... Dimecres, durant la conferència de premsa posterior